

กรมสุขภาพจิต

ปีที่ 16 ฉบับที่ 183 เดือนมีนาคม 2552 <http://www.dmh.go.th>

สาระในเล่ม

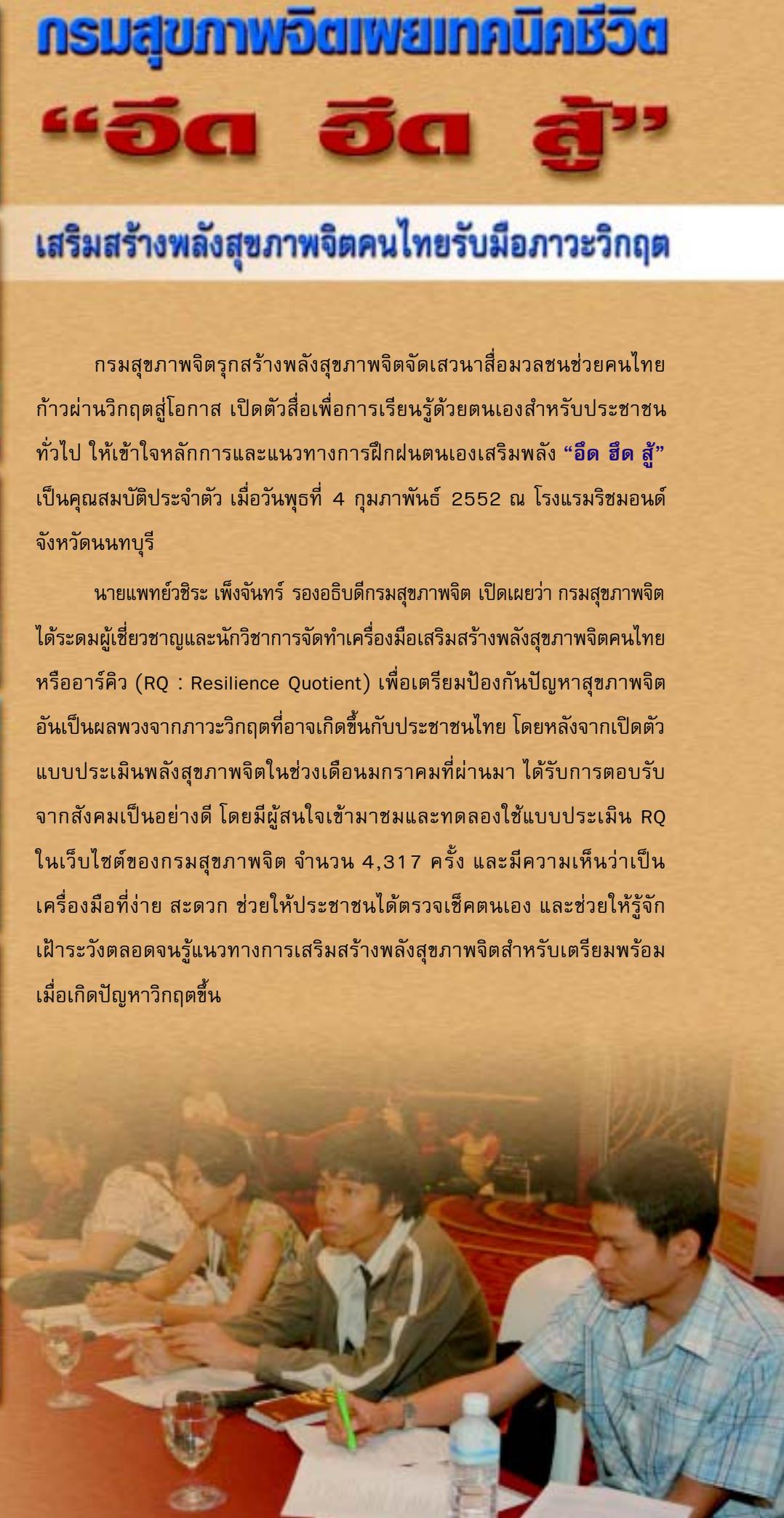
- 2 กรมสุขภาพจิตเพย์เทคโนโลยีชีวิต “อีด อีด สู้”
เสริมสร้างพลังสุขภาพจิตคนไทยรับมือภาวะวิกฤต
- 4 RQ พลังสุขภาพจิต พาก้าวฝ่าภิกฤตสู่โอกาส
- 7 กรมสุขภาพจิตได้รับการรับรองมาตรฐาน
ISO 9001 : 2008 แล้ว
- 8 เรื่องแรกที่ฉันอยากจะเล่า จากแม่ยาย
- 10 กิจกรรมกรมสุขภาพจิต
- 12 วิธีจัดการ “พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก”
- 14 โครงการسانผึ่น... ปันรัก เพื่อน้อง
- 15 ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบังคับใช้ พรบ.สุขภาพจิต พ.ศ. 2551
- 16 จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2552
- พิการ

กรมสุขภาพจิตเพย์แกนบิคเชิร์ต “อีด ฮีด สู้”

เสริมสร้างพลังสุขภาพจิตคนไทยรับมือภาวะวิกฤต

กรมสุขภาพจิตรุกสร้างพลังสุขภาพจิตจัดเสวนาสื่อมวลชนช่วยคนไทยก้าวผ่านวิกฤตสู่โอกาส เปิดตัวสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับประชาชนทั่วไป ใหเข้าใจหลักการและแนวทางการฝึกฝนตนเองเสริมพลัง “อีด ฮีด สู้” เป็นคุณสมบัติประจำตัว เมื่อวันพุธที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมริชمونด์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์วิชระ เพ็งจันทร์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต เปิดเผยว่า กรมสุขภาพจิตได้ระดมผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการจัดทำเครื่องมือเสริมสร้างพลังสุขภาพจิตคนไทย หรืออาร์คิว (RQ : Resilience Quotient) เพื่อเตรียมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตอันเป็นผลพวงจากภาวะวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนไทย โดยหลังจากเปิดตัวแบบประเมินพลังสุขภาพจิตในช่วงเดือน มกราคมที่ผ่านมา ได้รับการตอบรับจากสังคมเป็นอย่างดี โดยมีผู้สนใจเข้ามาซึ่งและทดลองใช้แบบประเมิน RQ ในเว็บไซต์ของกรมสุขภาพจิต จำนวน 4,317 ครั้ง และมีความเห็นว่าเป็นเครื่องมือที่ง่าย สะดวก ช่วยให้ประชาชนได้ตรวจสอบตนเอง และช่วยให้รู้จักผู้ர่วมต่อต้านภัย แนวทางการเสริมสร้างพลังสุขภาพจิตสำหรับเตรียมพร้อมเมื่อเกิดปัญหาวิกฤตขึ้น

ขณะนี้ กรมสุขภาพจิตได้ผลิตสื่อชุดต่อมา ประกอบด้วย หนังสือพอกเก็ตบุ๊ค แผ่นพับ และแผ่นดีวีดี ที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่อง พลังสุขภาพจิต โดยมีแนวทางที่เป็นเทคนิคเชิงปฏิบัติ หรืออาจจะเรียกว่า เป็นเทคนิคชีวิตที่คนทั่วไปโดยเฉพาะผู้ใหญ่วัย 25 - 60 ปี สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเนื้อหาประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของ พลังสุขภาพจิต และวิธีการนำมาใช้ในสถานการณ์วิกฤตต่างๆ อาทิ วิกฤตชีวิต วิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตการเมือง โดยทำให้เนื้อหาและองค์ความรู้เรื่อง พลังสุขภาพจิตสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ภายใต้สามคำจำกัดๆ ว่า “**อีด ฮีด สู้**” ซึ่ง อีด หมายถึง ศักยภาพที่ทนต่อแรงกดดันได้ดี ฮีด หมายถึง มีกำลังใจเข้มแข็ง และ สู้ หมายถึง การต่อสู้เอาชนะอุปสรรคในชีวิต ทั้งนี้ สื่อชุดดังกล่าว เน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยงสูง เช่น กลุ่มวัยทำงานที่เจอปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ภูกเลิกจ้าง เป็นต้น โดยจะจัดส่งสื่อชุดนี้ ไปยังหน่วยบริการสุขภาพจิตทั่วประเทศต่อไป

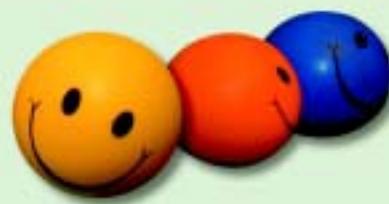
รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กล่าวอีกว่า สื่อมวลชนมีส่วนช่วยในการนำ ข้อมูลการเสริมสร้างพลังสุขภาพจิตไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง และใน เวลาอันรวดเร็ว สามารถเข้าถึงระดับตัวบุคคลและโดยรวม กรมสุขภาพจิต จึงได้จัดกิจกรรมแนะนำสื่อมวลชนเกี่ยวกับแนวทางการนำเสนอบุคลการเรียนรู้ ด้วยตนเองสำหรับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยคาดหวังว่า สื่อมวลชนจะช่วยนำคนไทยให้ก้าวผ่านวิกฤตได้อย่างมั่นคง และมีแนวทางเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสได้อีกทางหนึ่งด้วย ❁

RQ

พลังสุขภาพจิต พาภ้าวฟ่านวิกฤตสู่โอกาส

ภาวะวิกฤต หมายถึงอะไร

โดยทั่วไปภาวะวิกฤต หมายถึง เหตุการณ์ต่างๆ ที่เข้ามากระทบ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อผลกระทบต่อจิตใจ อารมณ์และความรู้สึกอย่างรุนแรง โดยเป็นภาวะที่เกิดขึ้นชั่วคราว

ส่วนใหญ่ภาวะวิกฤตเป็นเหตุการณ์ที่บุคคลนั้นไม่เคยพบมาก่อน ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ไม่ทันตั้งตัว เตรียมตัว เตรียมใจ ยกตัวอย่าง เช่น

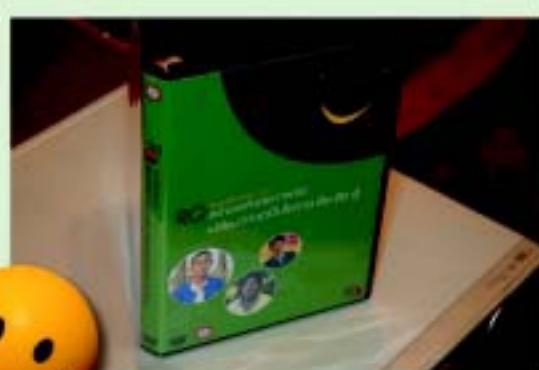
วันดี	สูญเสียบ้านและคนในครอบครัวทั้งหมดในมหันตภัยสึนามิ
สุรศักดิ์	ถูกปลดจากงาน
ปกรณ์	หย่ากับภรรยา
รัศมี	ทำธุรกิจขาดทุนต้องขายทรัพย์สินทอดตลาด
การุณ	ประสบอุบัติเหตุพิการตลอดชีวิต
บุษกร	ตรวจพบมะเร็งในปอดขั้นสุดท้าย

ในมุมมองสุขภาพจิต ภาวะวิกฤต หมายถึง สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความสมดุลทางอารมณ์และจิตใจ ทำให้เกิดความว้าวุ่น สับสน และความผิดปกติที่คนเราไม่สามารถจะใช้วิธีคิดและการปฏิบัติที่เคยใช้ได้ในการปะกติมาจัดการได้

หากบุคคลขาดพลังสุขภาพจิตในการรับมือกับวิกฤต ผลที่ตามมาอาจแสดงออกในลักษณะของภาวะเครียดที่รุนแรง การคิดทำร้ายตนเอง หรือมีบาดแผลทางใจเรื้อรังทำให้อารมณ์ จิตใจ และบุคลิกภาพผิดปกติ จนอาจถึงขั้นป่วยทางจิตเวช

การฟื้นตัวทางอารมณ์และจิตใจภายหลังเผชิญวิกฤต

ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับ “วิกฤตการณ์” หรือ Crisis Theory อธิบายไว้ว่าอารมณ์และจิตใจของคนเรานั้น เมื่อเกิดความทุกข์ เศร้าโศกเสียใจ ผิดหวังเบ็บปวด ไม่ว่ารุนแรงมาก多么 เพียงใดก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปคนเราจะสามารถปรับและฟื้นตัวกลับมา มีความสุขแจ่มใส่เป็นปกติได้เองอีกครั้งตามธรรมชาติ การฟื้นตัวนี้จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งหรือศักยภาพในการปรับตัวและฟื้นตัว ซึ่งแตกต่างกันไปตามพื้นฐานของแต่ละคน

การพื้นตัวของคนเราเกิดขึ้นได้ใน 3 ลักษณะ คือ

หนึ่ง พื้นตัวดีขึ้นกว่าช่วงที่เผชิญวิกฤตใหม่ๆ แต่ไม่ได้เท่าเดิม เช่น หลังจากเจอวิกฤตกล้ายเป็นคน懦弱 มองโลกแห่งร้าย มีความฝันใจบางอย่างในระยะยาว

สอง พื้นคืนตัวกลับมาสู่สภาพปกติเดิม ดีเท่าเดิม

สาม พื้นตัวและดีกว่าเดิม กล่าวคือ เมื่อผ่านวิกฤตไปแล้ว มีอารมณ์และจิตใจที่ดีขึ้น เช่น สงบสติอารมณ์ได้ดีขึ้น มีทักษะในการมองเชิงบวกมากขึ้น เรียนรู้เข้าใจชีวิตมากขึ้น มีเหตุผลมากขึ้น เป็นต้น

RQ คืออะไร

RQ (Resilience Quotient) เป็นศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจในการปรับตัวและฟื้นตัวภายหลังที่พบกับเหตุการณ์วิกฤตหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความยากลำบาก เป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลผ่านพ้นปัญหาอุปสรรค และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ก้าวผ่านปัญหาอุปสรรคในชีวิตไปได้ โดยที่ไม่ทำสิ่งที่เป็นการข้าเติมให้ชีวิตแย่ลงกว่าที่เป็นอยู่ และบางครั้งสามารถสร้างโอกาสจากวิกฤต เรียนรู้และพัฒนาจิตใจให้เจริญก้าวหน้า เช้าใจชีวิตและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น

คำว่า Resilience มาจากภาษาละติน ในภาษาไทยเรียกว่า “พลังสุขภาพจิต” ซึ่งมีการใช้คำอื่นมาช่วยขยายความได้หลายแบบ เช่น ความสามารถในการฟื้นฟู ความเข้มแข็งทางจิตใจ ความหยันตัวทางอารมณ์ และจิตใจ ความยืดหยุ่น ภูมิคุ้มกันทางจิตใจ เป็นต้น

แต่สิ่งสำคัญ คือ ความหมายของ resilience ที่เป็นกระบวนการปรับตัวและฟื้นตัวเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ยากลำบากหรือวิกฤต ได้สำเร็จ แสดงให้เห็นถึงการเอาชนะปัญหาอุปสรรคของชีวิตโดยใช้พลังสุขภาพจิตที่ดีที่เข้มแข็ง

คนที่มี RQ หรือมีพลังสุขภาพจิตดีเป็นคนอย่างไร

จากประสบการณ์ในงานจิตวิทยาทั่วโลก พบว่า การแสดงออกถึงการมีพลังสุขภาพจิตที่ดีแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ ระดับพื้นฐาน เมื่อเจอวิกฤตจะไม่ตื่นตระหนก ไม่คิดร้ายเกินจริง ตั้งสติได้ ดำรงความมั่นคงและความสมดุลทางอารมณ์ สุขภาพ และคุณภาพชีวิตพื้นฐานไว้ได้ เวลาเจอปัญหาแล้วร่างกายไม่เจ็บป่วย ยังคงดำเนินกิจวัตรประจำวัน หรือกิจกรรมพื้นฐานในชีวิตได้

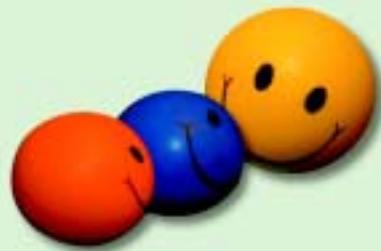
ระดับที่สอง เมื่อเจอปัญหาสามารถลุกขึ้นมาจัดการกับปัญหาได้ ไม่เอาแต่ปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม บ่งบอกถึงการเป็นคนที่มุ่งแก้ปัญหามากกว่าติดอยู่ในกับดักของอารมณ์และความรู้สึก

ระดับที่สาม สามารถดำรงมุมมองเชิงบวก แม้ในยามที่มีความทุกข์ สิ่งต่างๆ ดูเหมือนลึ้นหงั้นไปหมด แต่ก็ยังมีความรู้สึกว่าตนมีคุณค่า มองเห็นด้านดีที่เหลืออยู่ มีความมั่นใจ มีจิตใจที่เป็นอิสระ เชื่อมั่นว่าหากไม่ท้อถอยก็จะก้าวผ่านเรื่องร้ายๆ ไปได้แน่นอน

ระดับที่สี่ มีทักษะในการสื่อสาร ขอความช่วยเหลือ บอกเล่า แบ่งปัน ความรู้สึกกับคนที่ไว้ใจ รวมทั้งมีทักษะการจัดการกับอารมณ์ เช่น การลดความเครียด การใช้อารมณ์ขันเข้ามาช่วยทำให้ความรู้สึกผ่อนคลายขึ้น มีทักษะในการปรับ การกระทำและการคิดปรับเปลี่ยนอย่างเชิงบวก เป็นต้น

ระดับที่ห้า เป็นระดับสูงสุด คือ ความสามารถหรือพรสวรรค์ที่จะเปลี่ยนโฉคร้ายให้กลายเป็นดีได้อย่างน่าทึ่ง โดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และใช้ประสบการณ์ความผิดพลาดหรือความเจ็บปวด ไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ผลลัพธ์ที่ตามมาอาจมีทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุ เช่น ได้รับความประทับใจหรือเกิดปฏิสุข และยังอาจค้นพบหนทางใหม่ ในชีวิต การงาน ครอบครัว เป็นต้น

ล้มแล้วลูกได้เร็วด้วยพลังสุขภาพจิต

โดยทั่วไปเมื่อคนเราพบปัญหาร้ายแรง โดยธรรมชาติจะเกิดการตอบสนองทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเริ่มจากการตกใจ กลัว ปฏิเสธความจริง ต่อมาเมื่อเริ่มยอมรับความจริง ได้ว่า เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงจริง ก็จะเกิดความวิตกกังวล ตามมา เริ่มโกรธ โทษตัวเอง โทษคนอื่น และรู้สึกเศร้าเสียใจ ในบางกรณีผู้ประสบวิกฤตอาจมี “ภาวะผิดปกติทางจิตใจ จากเหตุการณ์วิกฤต” (Post Traumatic Stress Disorder) ซึ่งต้องบำบัดรักษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

คนที่มีพลังสุขภาพจิตดี จะมีจิตใจเข้มแข็งและมีมุมมองชีวิตที่ดี จะปรับตัวปรับใจฟื้นตัวกลับมาดีตั้งเดิมได้โดยเร็ว

นักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า RQ นั้น เป็นศักยภาพทางสุขภาพจิตที่เหนือกว่าและต่างจากความสามารถในการฟื้นตัวจากการบาดเจ็บทางจิตใจ (recovery) ทั่วไป เพราะคนที่มีพลังสุขภาพจิตดีระยะเวลาในการฟื้นตัวนี้จะสั้นลง กล่าวว่าได้ว่า เมื่อล้มแล้วลูกได้เร็วและตีก่าว่าการใช้กลไกการฟื้นตัวทั่วไป

องค์ประกอบของพลังสุขภาพจิตในคนไทย

ข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบพลังสุขภาพจิตสำหรับคนไทย เกิดจากการวิเคราะห์ และรวมรวมองค์ความรู้ เรื่อง พลังสุขภาพจิต (Resilience) ทั้งในและต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานในหลายพื้นที่ หลายสถานการณ์วิกฤต ร่วมกับศึกษาวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน

องค์ประกอบหรือลักษณะทางอารมณ์และจิตใจที่หลอมรวมกันเข้าแล้ว เป็นพลังสุขภาพจิตที่ช่วยให้คนไทยเรา ที่เป็นคนวัยผู้ใหญ่ อายุ 25 ปีขึ้นไป ต่อสู้เอาชนะปัญหาวิกฤตต่างๆ ໄປได้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. อึด คือ ทนต่อแรงกดดัน มีวิธีการที่จะดูแลจิตใจให้ทนอยู่ได้ สามารถจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึกทุกข์ของตัวเองได้ ในสถานการณ์ที่กดดัน

2. ฮีด คือ มีกำลังใจ มีแรงใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไปภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน ซึ่งกำลังใจนี้อาจมาจาก การสร้างกำลังใจด้วยตัวเองหรือคนรอบข้างก็ได้

3. สู้ คือ ต่อสู้เอาชนะอุปสรรค มนั้นใจและพร้อมที่จะเอาชนะปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากสถานการณ์วิกฤต ซึ่งความมั่นใจนี้เกิดจาก การตระหนักรู้ในความสามารถ หรือทักษะของตนเอง การแสวงหา ความรู้เพิ่มเติม การมีแหล่งช่วยเหลือหรือที่ปรึกษา ☺

กรมสุขภาพจิตได้รับการรับรองมาตรฐาน

ISO 9001 : 2008 แล้ว

เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2552 นายแพทย์ชาตรี บานชื่น อธิบดีกรมสุขภาพจิต เป็นประธานเปิดประชุมการตรวจติดตามเพื่อรักษาระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2008 (Re-certificate + up grade) จากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสทราร์ ออฟ ชิล์ฟ์มส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขอประกาศรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 หน่วยงานในระบบบริหารคุณภาพ ISO ของกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วยหน่วยงานส่วนกลาง กองคลัง กองแผนงาน กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเลขานุการกรม สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กลุ่มที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต สำนักงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด สำนักสุขภาพจิตสังคม และศูนย์สุขภาพจิต ผลการตรวจดังกล่าวกรมสุขภาพจิตสามารถดำเนินการระบบบริหารคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง (Re-certificate) และ Up grade จากเวอร์ชัน 2000 เป็น 2008 และได้รับประกาศรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2552 เป็นต้นไป โดยมีอายุใบประกาศ 3 ปี ถือเป็นส่วนราชการแรกที่ได้รับประกาศรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ຍ່

เรื่องราวที่จันนอย่างจะเล่า

“แม่ยา”

ความรู้สึกของแม่ครั้งแรกที่รู้ว่าลูกเป็นโรคจิตเวช วันแรกที่ลูกเข้า รพ.ศรีอัญญา มันแสบอารมณ์ในหัวใจเป็นที่สุด มันทั้งเจ็บปวดทั้งสิ่งสารและกรอบในเวลาเดียวกัน สุดที่จะบรรยายออกมากได้ เพราะในตอนนั้น ไม่รู้จักโรคจิตเวชว่าเป็นอย่างไร คิดได้อย่างเดียวว่าลูกฉันเป็นบ้าไปแล้ว พอดีรับการรักษาประมาณ 1 สัปดาห์อาการดีขึ้นมากเหมือนปกติ คือ ดีกว่าคนอื่นๆ ที่เราหันมาพูดจาชี้เรื่อง สายตาเป็นมิตรกับทุกคน ฉันคิดว่าลูกหายเรียบร้อยที่เดียวล่ะค่ะ พอยู่ได้ครบเดือนคุณหมอก็ให้กลับบ้านได้ ให้ปรับยาได้ที่ศูนย์ ก็ได้รับยามา ลูกก็กินยาตามที่คุณหมอสั่งทุกประการ พอกินมาได้ 3 วัน เขา ก็บ่นว่า “แม่หนูรู้สึกไม่สบายใจเลย รู้สึกกระวนกระวายใจมาก ปวดห้องมาก แม่พาหนูไปหาหมอหน่อยหนูจะทนไม่ไหวแล้ว” แม่ก็พาไป รพ.วชิระ ตรงกับวันอาทิตย์ หมอก็ไม่ค่อยจะมี พาไปตั้งแต่ตอนบ่ายๆ แล้ว รอหมอเขาก็ไม่สนใจ นานๆ จะถามสักทีว่าเป็นอย่างไรบ้าง แต่ไม่รอดำตอบ ตอนนั้นเย็นมากแล้วลูกก็หลับไป หมอเขาก็หันมาพูดกับแม่ว่า “บ้า บ้า รู้ไหมว่า ลูกบ้าเป็นอะไร หมอโรคจิตไม่อู้หรอ กันนะ พรุ่งนี้บ้าค้อiyพามาให้มั่นนะ” ฉันตกใจมาก นึกในใจว่า ทำไมไม่บอกเสียต่อนพามาใหม่ๆ นะ ปล่อยให้รอตั้งเกือบ 6 ชั่วโมง ใจแม่ก็กลัวว่า เขายังลุกขึ้นมาโดยวายตอนไหนก็ไม่รู้ เพราะในที่นั้นมีคนไข้ต่างๆ อีกหลายคน แม่ก็เลยตัดสินใจพาลูกกลับบ้าน เขา ก็ยอมนะไม่แสดงอาการแต่อย่างไร พอกลับบ้านได้สักพักหนึ่ง ลูกก็เริ่มมีอาการทุรนทุรายมากขึ้น ตอนนั้นเวลา ก็ค่ำมากแล้ว และอยู่กันแค่ 2 คนเท่านั้น พากพึง เขายื่นไหลพอสมควร แยกไปอยู่บ้างบ้างของ แม่ก็ออกไปเรียกแท็กซี่พาลูกกลับมาที่ รพ.ศรีอัญญาอีกครั้ง ระหว่างที่นั่งรอนานนั้น ลูกก็จะพูดกล่าวโน่นกล่าวนี่มาตลอดทางเลย หัวใจของฉันเหมือนมันจะลายลาย ร่างกายก็จะทรุดลงเสียให้ได้ ฉันทั้งช้ำทั้งปลอบ หักที่ตัวเองก็จะไม่ไหวแล้ว มันรู้สึกกลัว มันหน้าเห็นบอย่างบอกไม่ถูก ขณะนั้นคนขับรถแท็กซี่ เขากองสังเกตเห็นจากเข่าที่ไม่ผุดไม่ถูกมารยาท เขายังกลับมาดูฉันแล้วพูดว่า “เขามาไม่เป็นอะไรหรอ กพีเดียวเขาก็จะดีขึ้นเองและหายในที่สุด พ้อย่าตกลใจไปเลยนะพี เชื่อผมเถอะ” เขายังพูดแค่นั้น แต่มันทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้นมากทันที ทำให้มีความหวังมีกำลังใจขึ้นมาก หลังจากที่คิดว่า แม่คงจะไม่ได้ลูกคืนมาเสียแล้ว สาเหตุที่ลูกต้องกลับมา รพ.ศรีอัญญาอีกครั้ง มาก็ที่หลังว่า หมอที่ศูนย์ขาดตัวยาลงไปเลยทำให้อาการกำเริบขึ้นมาอีก พอกลับมาอยู่ รพ.ศรีอัญญา อีก 1 เดือน อาการก็ดีขึ้นมาก หลังจากที่หมอให้กลับมาอยู่บ้าน ฉันก็ทำตามที่หมอแนะนำ และทำตามวิธีของฉันด้วย หลักๆ มีอยู่ 3 ข้อค่ะ 1. ดูแลเรื่องจิตใจของเข้า ก็มีอยู่ว่าอย่าพูดในสิ่งที่เข้าเคยพิดพลดามาก่อน อย่ารื้อฟื้นเรื่องเก่าๆ ที่เขามาไม่สบายใจ 2. ดูแลเรื่องอาหาร เรื่องการกินยาเข้าขึ้นมา ฉันก็จะทำอาหาร บางครั้งก็ไปชื้อให้เขากินก่อนเลย แล้วก็ให้กินยาต่อหน้าแม่ทุกครั้งไปพร้อมกับให้กำลังใจว่า อย่าหัวจะ เวลาฉันลูกก็เป็นโรคพากินล้นอยู่ด้วย มือเขาก็จะเกร็งสั่น น่าสงสารมาก แม่ก็อกเขาว่า กินไปเอาจะนานี่ช่วยลูกได้ แม่ช่วยลูกไม่ได้เรื่องเจ็บป่วยของลูก ลูกต้องกินยานะ ดูคนที่เข้าเป็นโรคเบาหวาน หัวใจ โรคไต โรคเอดส์ เข้าต้องกินยาเป็นกำๆ เลย

ไม่มีสิทธิ์ที่จะหายด้วย แค่คุณไปเท่านั้น เขาเก็บต้องกิน แม่ก็พูดให้ลูกฟังอยู่เรื่อยๆ ลูกเข้าก็เชื่อแม่ทุกอย่าง กินยาตามเวลา อาการดีขึ้นตามลำดับ 3. ดูแลเรื่องการหลบนอน ก็จะเปลี่ยนทุกอย่างหมด ทำเป็นห้องใหม่เลย เพื่อให้เขามีสภาพเด่นๆ ด้วย พอลูกเข้านอนลักษณะหนึ่ง จะดีกว่าลูกกว่า เขาหลับใหม่ ทำอยู่ไม่นานประมาณ 2 เดือนกว่าๆ ก็ไม่ต้องแล้ว เขาก็ติดติด ได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจค่ะ แต่บอกตรงๆ ค่ะ แม่เองก็ยอมรับนะค่ะว่า ยังลับสนุนงอยู่ ยังกลัวอยู่ดี ทำอะไรไม่ค่อยจะถูกอยู่นะในบางครั้ง ก็มาคิดว่าเราต้องทำอะไรมากอย่างแล้วนะ ไหนจะห่วงจิตใจความรู้สึกของหลาน เขาก็ใจมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับแม่ของเข้า เพราะแต่ละเรื่องที่เกิดขึ้นนับว่ารุนแรงต่อจิตใจของเด็กอายุแค่ 10 - 11 ปีมาก เด็กวัยนี้จะซึมซับอะไรได้มาก อ่อนไหวง่ายจะทำอย่างไรนะ ถึงจะประคับประคองจิตใจของหลาน และของตัวเราด้วย อะไรก็ได้ที่จะทำให้ลืมสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายที่เกิดขึ้นในครอบครัวของเรางไปได้บ้าง มือยื่นวนหนึ่ง หลานก็เข้ามาถามนายาว่า “ยายขาหูจะปวดอะไรดี หูชาดูรูปไม่สวย” ครูเข้าให้ความรู้สึกกับวิชาอะไรก็จำไม่ได้แล้วค่ะ วันนั้นก็เลยช่วยกันคิดช่วยกันวางแผน ปรากฏว่าใช้ได้ ส่วนตัวฉันแล้วจะชอบภาพวาดมากอยู่แล้วด้วย จึงคิดได้ว่า เราจะหัดวาดรูปกันนะ สวายไม่สวยก็ช่างเถอะ ในความรู้สึกที่อยู่ในใจของเราร�จะดีขึ้นนะ จากนั้นก็ไปซื้อกระดาษ A4 กับสีไม้ สีเมจิ ก็วาดกันใหญ่เลย จนถึงทุกวันนี้ก็ยังปวดอยู่ ถ้ามีเวลาว่าง วาดเสียหายร้อยภาพอยู่นะ แบะไว้ข้างฝาบ้านบ้าง ฝาบ้านมันก่าด้วย ก็เลยแบ่งกันลงไปเลย จนเกือบจะเต็มห้อง ก็ดูดีนะไม่สักปรก แต่อย่างไรค่ะ อยู่มานานนี้ทางศูนย์เข้าส่งคนมาเยี่ยมบ้าน คงจะเป็นนักศึกษา 4 คน หัวหน้า 1 คน มาพูดคุยกับญาติ คือ แม่แหะ คุยกับเข้าก็ดูรูปไปทั้ง 5 คนเขานั้นแหล่ะ หัวหน้าเข้าก็ถามขึ้นมาว่า “ป้าคะควรดูรูปพวงนี้คะ” ฉันก็ถามกลับไปว่า “มันไม่สวยใช่ไหมคะ” พร้อมกับยิ่มอายเข้า เหมือนกันค่ะ หัวหน้าเข้าก็ตอบว่า “ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกค่ะ สวายค่ะ” ฉันก็ตอบว่า ฉันปวดเองค่ะ บางรูปก็หลานปวด ซึ่งเข้าก็รู้ว่าเป็นลูกของคนไข้ ฉันก็พูดต่อว่า “ฉันมีเหตุผลนะที่ปวดรูปพวงนี้” “เหตุผลอะไรคะ” เข้าทำหน้างงๆ ค่ะ ฉันก็ตอบเข้าว่า “เป็นวิธีของฉันเองค่ะ ที่จะใช้การวาดรูปพวงนี้ เพื่อบabdความทุกข์ที่มันอยู่ในใจของมันออกไปได้บ้าง เพราะในช่วงที่ช่วยกันวาดรูปนั่น ก็จะลืมสิ่งต่างๆ ที่กวนอยู่ในใจ ความทุกข์ต่างๆ ก็หายไปบ้าง ถึงจะไม่นานก็ตามเถอะ เพราะทำให้เรามีสมาธิ คิดอะไรมีระบบขึ้น ไม่ลับสนุนวุ่นวาย มีเรื่องพูดคุยกับหลานกับคนไข้มากขึ้น ได้หัวเราะสนุกสนานกับรูปที่พวงเราช่วยกันวาด ก็ทำให้ลืมความเครียดไปได้มากเลยค่ะ” หัวหน้าเขากล่าวว่า “ป้ามาถูกทางแล้วค่ะ ตีมากเลย ฉันเห็นด้วยเป็นอย่างมาก เข้าใจคิดนะป้าเนี่ย” ฉันรู้สึกภูมิใจเล็กๆ ค่ะ ขอบอกว่ามันทำให้อารมณ์ฉันดีขึ้นตามลำดับเลยค่ะ ก็เลยคิดกลอนขึ้นมาแต่งให้ตัวเองกับลูก (ผิดพลาดขออภัยนะคะ)

พอเห็นอาการลูกนั้นดี

แม่มีสุข

แม่หายทุกข์หายเครา

เจ้ารู้ใหม่

วันทุกข์โศกที่เคยรับ

กลับหายไป

แม่เหมือนได้ดวงใจได้ชีวิต

แม่คืนมา

นามแฝง “แม่ยาย” ☺

กิจกรรมกรมสุขภาพจิต

พิธีเปิดสถานธรรมชาติบำบัด

เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2552 นายแพทย์ชาตรี บานชื่น อธิบดีกรมสุขภาพจิต และเพลเอกสารันชัย เรืองศรีภูล ประธาน มูลนิธิเพื่อสถาบันราษฎรอนุกูลฯ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารกรมสุขภาพจิต และคณะกรรมการมูลนิธิฯ ได้ร่วมกันทำพิธีเปิด “สถานธรรมชาติบำบัด ทุนการศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2551” ณ บริเวณด้านข้างตึกครุณพัฒนา สถาบันราษฎรอนุกูล

เยี่ยมศูนย์พัฒนาสุขภาพผู้ป่วยหัวใจดินดำ

นายแพทย์สุวัฒน์ มหัตโนรันดร์กุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนปรง ให้การต้อนรับ นายแพทย์ชาตรี บานชื่น อธิบดีกรมสุขภาพจิต ในโอกาสเข้าเยี่ยมศูนย์พัฒนาสุขภาพผู้ป่วยหัวใจดินดำ โรงพยาบาลสวนปรง พร้อมมอบกระเช้าแก่เพื่อสุขภาพผลิตภัณฑ์ป้ายจิตเวชโรงพยาบาลสวนปรง ณ ศูนย์พัฒนาสุขภาพผู้ป่วยหัวใจดินดำ โรงพยาบาลสวนปรง ต.น้ำแพร่อง ห.ทางดง จ.เชียงใหม่

บูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวช

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 ได้จัดโครงการบูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวช โดยเครือข่ายสู่ชุมชน

ปีงบประมาณ 2552 ในวันที่ 20 - 22 มกราคม 2552 ณ โรงแรมท็อปแลนด์ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัดถุประสังค์ เพื่อให้ชุมชนมีการบูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวชเข้ากับการดำเนินงานหรือกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี โดยได้รับเกียรติจาก นพ.ปวัสดุ เจียมบุญศรี รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต เป็นประธานเปิดการอบรมและบรรยายพิเศษในเรื่องสุขภาพจิตเรื่องไกลส์ตัว

ทำบุญตักบาตร

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ จัดพิธีทำบุญตักบาตร ในโอกาสครบรอบปีที่ 13 และกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายใน เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2552 ณ บริเวณสนามกีฬาสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการสำหรับผู้ป่วยทางจิต

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ได้สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ สำหรับผู้ป่วยทางจิตที่มีความพิการ ซ้ำซ้อน และไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันและพัฒนาสุขภาพ จำนวน 4 ราย โดยมีนายแพทย์พงศ์เกشم ไชมุกด์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารของโรงพยาบาลให้การต้อนรับ เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552 ณ หอผู้ป่วยชาย 10 โรงพยาบาลสวนสราญรมย์

ศึกษาดูงานวัดห้วยพรหม

นายแพทย์วิศิลป์ วิษณุโยธิน ผู้อำนวยการสำนักสุขภาพจิต สังคม กรมสุขภาพจิต นำคณะสงฆ์และบุคลากรจากจังหวัดกาฬสินธุ์ เข้าศึกษาดูงานการบูรณาการส่งเสริมป้องกันดูแล และพัฒนาสุขภาพผู้ป่วยจิตเวชในชุมชน ณ วัดห้วยพรหม ตำบลอุดมทรัพย์ อำเภอวังน้ำเยีย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2552 โดยมีทีมงานของโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาและราชนครินทร์อยู่ในการต้อนรับ

จัดงานเข้ากีฬาร่วมใจ 52

อาสาสมัครสภากลุ่มส่งเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดงานเข้ากีฬาร่วมใจ 52 ให้กับผู้ป่วยของสถาบันฯ เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2552 ณ ลานเอนกประสงค์ ตึกพื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

โครงการฟื้นฟูเด็กที่มีข้อจำกัดทางสติปัญญา

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2552 พญ.ปริยสุทธิ์ อินทสุวรรณ หัวหน้าคลินิกเด็กและวัยรุ่น เป็นประธานและวิทยากรบรรยายในโครงการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูทางสติปัญญา การเรียนรู้เด็กที่มีข้อจำกัดทางสติปัญญาการเรียนรู้ ตอนฝึกทักษะทางสังคมให้ลูกรัก ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

บริการตรวจรักษาอกสถาานที่

เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 โรงพยาบาลจิตเวชสร้างแก้ว ราชนครินทร์ ร่วมกับส่วนราชการในจังหวัดสร้างแก้ว ให้บริการตรวจรักษาอกสถาานที่แก่ประชาชนที่มารอฝ่ายรับสติปัญญา โรงพยาบาลราชสุดาฯ สยามบรมราชกุਮารี ในโอกาสสสส.เยี่ยม โรงพยาบาล ราชสุครินทร์ บ้านหนองตะเคียนชัย ตำบลหนองตะเคียนชัย อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสร้างแก้ว

บูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวช

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 3 จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การบูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวช โดยเครือข่ายสู่ชุมชน ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 9 ประจำปีงบประมาณ 2552 ระหว่างวันที่ 21 - 23 มกราคม 2552 ณ พัฒนา กอล์ฟ แอนด์ สปอร์ท รีสอร์ท จ.ชลบุรี มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 64 คน โดยมีนางภัทร ถิรลาก ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิตที่ 3 เป็นประธานในพิธีเปิด

อบรมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาพัฒนาสุขภาพจิตผู้สูงวัย

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 10 จัดโครงการอบรมสร้างสรรค์ภูมิปัญญา พัฒนาสุขภาพจิตผู้สูงอายุให้แก่แกนนำผู้สูงอายุและบุคลากรที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุของ อบต. หรือเทศบาล จำนวน 26 คน ในวันที่ 27 มกราคม 2552 ณ อาคารศูนย์สุขภาพจิตที่ 10 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีนายวงศ์พรรรณ์ มาลาวัตน์ นักกิจกรรมบำบัดชำนาญการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 10 เป็นวิทยากรในครั้งนี้

บูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวชโดยเครือข่ายสู่ชุมชน

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 12 จัดโครงการบูรณาการงานสุขภาพจิตและจิตเวช โดยเครือข่ายสู่ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สุขภาพจิตให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถจัดการกับความเครียดของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และให้พื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินโครงการให้การยอมรับ และให้โอกาสผู้ที่อยู่กับปัญหาสุขภาพจิต ระหว่างวันที่ 25 - 27 มกราคม 2552 ณ ห้องประชุมโรงเรียนอุ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ພ

วิธีจัดการ

“พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก”

ธรรมชาติของมนุษย์เรามีความก้าวร้าว อันเป็นผลมาจากการแรงขับที่จะทำลายติดตัวมาทุกคน ตั้งแต่เกิด และผลกระทบจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กที่ไม่เหมาะสม เด็กไม่ได้รับการตอบสนองความรักอย่างถูกต้องจากพ่อ-แม่ มีชีวิตที่ขาดๆ เกินๆ พบแต่ความโหดร้ายยากแคร้นในชีวิต พ่อ-แม่แสดงความรักต่อลูกไม่เป็น ไม่ถูกต้อง ไม่มีเวลาให้กับลูกอย่างเพียงพอ หรือพ่อ-แม่เป็นคนก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรงกับเด็ก เลี้ยงไปด่าไป ใช้เด็กเป็นที่ระบายอารมณ์ เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะเป็นคนที่มีบุคลิกก้าวร้าว ทั้งทางด้านภาษา ด่าทอ สาปแช่ง พูดเห็นบแกม ค่อนแคะ พูดส่อเสียด พูดلامก หรือเป็นคนปากร้าย ใช้คำพูดที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เจ็บใจ ໂกรธแคร้น หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เป็นอันอพalaสร้างปัญหาให้ครอบครัวและสังคม

การพัฒนาบุคลิกภาพจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นกระบวนการที่ слับซับซ้อน มีขั้นตอนในการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ชิกมัน ฟรอยด์ (Sigmund Freud) บิดาแห่งจิตวิทยา ชาวออสเตรีย เชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์เราพัฒนามาจากแรงขับขันพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมีอยู่ในจิตใต้สำนึกของทุกคน แรงขับนี้ได้แก่

1. แรงขับที่จะดำรงชีวิตอยู่
2. แรงขับที่จะทำลาย
3. แรงขับทางเพศ

ถึงแม้ว่ามนุษย์เราจะมีความก้าวร้าว อันเนื่องมาจากการแรงขับที่จะทำลายติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เราก็สามารถพัฒนาความก้าวร้าวให้เป็นพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูของพ่อ-แม่ให้ “เด็กก้าวร้าว” ก็จะสามารถแก้ไขและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ได้ พ่อ-แม่ไม่ควรปล่อยให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวจนสายเกินแก้

ปัญหาเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยแสดงออกทางพฤติกรรมในด้านการทำลาย ขวางปาลิ่งของทำร้ายทุบติดน่อง เอาแต่ใจ ดื้อไม่เชื่อฟัง ใช้คำพูดที่หยาบคาย แกงลงหรือตีนอง ฯลฯ พฤติกรรมต่างๆ นี้ เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของเด็ก ซึ่งเกิดจากแรงขับที่ต้องการทำลายที่มีอยู่ในจิตใต้สำนึกของมนุษย์ แต่ถ้าพ่อ-แม่ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจ ไม่ใส่ใจ ไม่ลั่งสอน หรือไม่ฝึกให้เด็กได้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดดี สังคมยอมรับ พฤติกรรมใดที่ไม่ดี ไม่สมควรกระทำ จะทำให้เด็กไม่สามารถแยกแยะความถูกต้อง – ความไม่ถูกต้องได้ เด็กจะไม่รู้จักรอบคุณอารมณ์ และจัดการกับพฤติกรรมของตนได้อย่างเหมาะสม เมื่อเด็กโตขึ้นเขามีพฤติกรรมอันอพala ก้าวร้าว หรือเป็นคนที่ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เป็นคนขาดเหตุผล ไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สร้างปัญหาให้กับครอบครัว และสังคมตามมาอีกมากมาย

วิธีบริหารจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนี้ พ่อ-แม่ควรเริ่มอบรมสั่งสอนเด็กตั้งแต่ยังเยาว์วัย โดยสอนให้เด็กได้รู้จักเหตุและผล ใช้คำพูดอย่างตรงไปตรงมา อธิบายชี้แจงให้เด็กได้เข้าใจ ถ้าเป็นเด็กเล็ก ควรพูดบอกรหุบๆ ที่ไม่ให้เล่น ไม่ให้ทำ เพราะอะไร ใช้คำพูดสั้นๆ เข้าใจง่าย ๆ ด้วยท่าทีที่หนักแน่น พูดด้วยความปราณາดี ไม่ใช้อารมณ์ เช่น ไม่ให้เล่นมีด เพราะมีดจะบาดมือ เลือดจะออก แล้วจะเจ็บมือ อย่างนี้เป็นต้น

ถ้าจำเป็นต้องลงโทษเด็ก ต้องชี้แจงให้เด็กฟังว่าที่ถูกลงโทษนี้ด้วยสาเหตุเรื่องอะไร และไม่ควรทำเช่นนี้อีก การลงโทษต้องสมเหตุสมผลกับความผิด ต้องไม่ลงโทษเด็กด้วยการใช้อารมณ์กรอ เกลียด ไม่รัก หรือต้องการประชดประชันบุคคลที่สาม เช่น แม่กำลังกรอพ่ออยู่ ทำอะไรพ่อไม่ได้ก็มาลงที่ลูก หรือใช้เด็กเป็นที่ระบายอารมณ์ การกระทำเช่นนี้จะทำให้เด็กนอกจากจะรับเคราะห์แทนพ่อแล้ว ยังทำให้เด็ก สับสน ต่อต้าน เกเร ตื้อรั้นไม่เชื่อฟังมากขึ้น เด็กก็จะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ กลายเป็นคนที่มีความอิจฉาริษยาสูง ขาดความจริงใจ ขาดคุณธรรม มีสัญชาตญาณของการทำลายล้างสูง ก้าวร้าว เป็นอันธพาล สุดท้ายเด็กจะมีบุคลิกภาพที่ไม่ไว้ใจใคร หาดระวัง มองคนในแง่ร้าย และมีปมด้อยติดตัวไปตลอดชีวิต

เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะมีชีวิตที่โดดเดี่ยว เหงา อ้างว้าง เดียวดาย เพราชาดเพื่อน ถึงแม้ว่ามองจากภายนอกแล้ว ดูเหมือนว่าเขาก็จะเป็นคนพูดเก่ง มีฝีปากกล้า คwarmcomcm และความสามารถ แต่คราว ก็คงจะไม่อยากเข้าใกล้ ให้เดือดเนื้อร้อนใจ ทุกชีวิตร่วมด้วย กลายเป็นตราบาปที่พ่อ-แม่สร้างไว้ให้กับลูกโดยไม่ได้ตั้งใจ พ่อ-แม่จึงต้องพยายาม ลั่งสอนเด็กไม่ให้เป็นคนเจ้าอารมณ์ ก้าวร้าว ทั้งคำพูดและพฤติกรรม ควรพัฒนาความก้าวร้าวให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ อาจจะสนับสนุนให้เด็กเล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กสนใจ ชื่นชอบ โดยให้การสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังทรัพย์ และกำลังใจ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเพิ่มทักษะให้กับเด็ก เด็กจะได้รู้จักตัวเองว่ามีความถนัดในด้านใดและมีพัฒนาการที่ดี มีศักยภาพ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในวันหน้า

นิภา ผ่องพันธ์

โรงพยาบาลสวนป่า

โครงการสานฝัน...

ปันรักเพื่อน้องพิการ

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2552 พญ.พรรณพิมล หล่อตระกูล ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล ประชุมร่วมกับคุณอุ่รวรรณ แสงแก้ว ประธานคณะกรรมการออมสินเพื่อสังคมและคณะ เพื่อพิจารณาวงเงินก่อสร้าง “โครงการสานฝัน... ปันรักเพื่อน้องพิการ” ณ ห้องประชุมนายแพทย์รสชง ทศนาญาณชลี

สืบเนื่องจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนผู้แทนจากภาคประชาชน : กลุ่มจิตอาสาที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ป่วยครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กดังกล่าวจะได้ทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมการประดิษฐ์ เก้าอี้พิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้เทคโนโลยีเปอร์มาเซ่มาทดสอบกับเด็ก รวมถึงการนำเทคโนโลยีในการฝึกกิจกรรมเสริมทักษะอื่นๆ ให้นานขึ้น ผิดปกติทางร่างกาย ซึ่งมีนักกายภาพบำบัดสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการ

วัตถุประสงค์ในการผลิตเก้าอี้เพื่อเด็กพิการนี้ นอกจากเป็นสื่อกิจกรรมที่ทำให้ได้มีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ป่วยครองและเด็กแล้ว เก้าอี้ดังกล่าวยังมีคุณประโยชน์ที่สำคัญต่อเด็กพิการ ทำให้เด็กนั่งได้นานขึ้น เพราะรูปร่างของเก้าอี้เหมาะสมกับรูปร่างที่ผิดปกติของเด็ก และส่งผลให้เด็กมีสามารถในการฝึกกิจกรรมเสริมทักษะอื่นๆ ได้นานขึ้น ทำให้มีพัฒนาการในด้านที่ฝึกนั้นดีขึ้น

นอกจากนี้ ด้วยการใช้เงินที่ให้มีความเหมาะสมสมแก่กิจกรรมดังกล่าว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ภาพลักษณ์แห่งความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กับ มูลนิธิออมสินเพื่อสังคมนั้น จึงได้มีการร่วมมือกันออกแบบและผลิตต่อจากเด็กนักเรียนที่ของสถาบันราชานุกูลในการก่อสร้างที่ติดตัน สำหรับเงินในการก่อสร้างเป็นจำนวนเงิน 1,746,000 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นหกบาทถ้วน) โดยมูลนิธิออมสินเพื่อสังคมได้บุกรุกเงินเป็นจำนวน 1,200,000 บาท (หนึ่งล้านสองแสนบาทถ้วน) สำหรับเงินส่วนที่เกินนั้น คุณวินิตา ก้องธนินทร์ และสมาชิกกลุ่มจิตอาสา จะได้ระดมทุนรับบริจาค เพื่อมาสมทบในการก่อสร้างต่อไป

อาคาร “โครงการสานฝัน... ปันรักเพื่อน้องพิการ” นี้ คาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 เป็นต้นไป ซึ่งเปรียบเป็นอาคารที่ได้เกิดจากความสามัคคีร่วมกันคิดร่วมกันทำแบบมีส่วนร่วม และนับเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการช่วยเหลือกันเพื่อคืนคุณค่าความดีงามสู่สังคมไทย ☺

ประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การบังคับใช้ พรบ.สุขภาพจิต พ.ศ. 2551

สถาบันกัลยาน์ราชนคินทร์ ได้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการบังคับใช้ พรบ.สุขภาพจิต พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 1 เพื่อชี้แจง ระเบียบและประกาศต่างๆ ที่บัญญัติใน พรบ. สุขภาพจิต ให้กับบุคลากร ทางด้านสาธารณสุขทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 6 - 7 มกราคม 2552 ณ โรงแรมเชียงใหม่ ออร์คิด จ.เชียงใหม่ และจัดประชุมครั้งที่ 2 ขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินการที่ถูกต้องตาม พรบ.สุขภาพจิต ระหว่างวันที่ 19 - 20 มกราคม 2552 ณ โรงแรม พลูแมน ราชากอคิด จ.ขอนแก่น และจัดประชุมอย่างต่อเนื่องใน ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 - 4 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมมารีไทม์ ปราสาท แอน สปา รีสอร์ฟ จ.ยะลา

เจ้าของ ที่ปรึกษา	: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	
	: นายแพทย์อุดม ลักษณวิจารณ์	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์สุจริต สุวรรณชีพ	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์ชาตรี บานชื่น	อธิบดีกรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์วิชิระ เพ็งจันทร์	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์วีศิลป์ วิชณุโยธิน	ผู้อำนวยการสำนักสุขภาพจิตสังคม
บรรณาธิการ	: นางนันทนา รัตนากร	สำนักสุขภาพจิตสังคม
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	: นางสาวปิยะดา ศรีโพษก	สำนักสุขภาพจิตสังคม

สามารถส่งข้อเขียน บทความ และรายงานทุกความเคลื่อนไหวของงานสุขภาพจิตทั่วประเทศ ได้ที่

กองบรรณาธิการ : เครือข่ายสื่อสุขภาพจิตศึกษาและประชาสัมพันธ์ หน่วยงานสังกัดกรมสุขภาพจิต

สำนักงาน : สำนักสุขภาพจิตสังคม กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวนันท์ จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 8235, 0 2590 8168

โทรสาร 0 2951 1387, 0 2951 1365

หรือ e-mail : nantana_34@yahoo.com, piyada_tukta@hotmail.com

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมฯทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิตก้าวประเทศไทย จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ปี 2552

คำขวัญวันเด็ก ประจำปี 2552 คือ ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน และผูกพันรักสามัคคี

“ฉลาดคิด” ยุคแห่งข่าวสารข้อมูล และเทคโนโลยีการสื่อสารที่ช่วยเปิดโลกให้แก่การเรียนรู้ของเด็กฯ จึงเป็นยุคที่เราต้องฉลาดคิด และเลือกใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์

“จิตบริสุทธิ์” เน้นในเรื่องความดีงาม การมีจิตอาสา และการมีความสุขจากการได้เป็นผู้ให้ จงเชื่อในพลังแห่งความดี รวมถึงพลังแห่งความเสียสละและการมีจิตใจเพื่อส่วนรวม

“จุดประกายฝัน” ให้เด็กทุกคนมีความฝัน มีเป้าหมายที่ตั้งใจในชีวิต และมีแรงบันดาลใจที่จะนำตัวเองไปสู่เป้าหมายนั้นได้

“ผูกพันรักสามัคคี” ขอให้มีความเข้าใจและอยู่ร่วมกับความหลากหลายทุกๆ ด้านได้อย่างสันติ

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

โรงพยาบาลจิตเวชราชสีมาราชนครินทร์

โรงพยาบาลสวนปุริ

สถาบันราชานุกูล

โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์